

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

V. Gaspar in Indiam soluit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

Ludouicus Froez Olyssiponæ iam
 eos præstolabantur) in D. Antonij,
 quæ tum erat Societatis domus, quâ
 Residentiam vocamus, nunc verò
 Collegium est; peruenit: vbi dum
 nauigationis tempus expectat, fer-
 uore suo nostros omnes magna spe
 compleuit, magnum aliquem vineę
 Dominicæ cultorem in Indiam na-
 uigare.

CAPVT V.

Gaspar in Indiam soluit.

INSANAM illam, vt nonnulli
 vocant, in Indiam nauigatio-
 nem aggressurus Gaspar, in D.
 Antonij domo accuratè sibi nauti-
 cum commeatum compararat; non
 illum quidem, qui corporis necessi-
 tati deseruit (hac enim sollicitudi-
 ne prouida rectorum cura suos li-
 berat) sed eum, qui frequentia ora-
 tionis, ac cætera pietatis exercita-
 tione acquiritur & perdurat. Post-
 quam igitur ab eo instructus esset,
 Olyssipone Patrum iucundissima
 stipatus corona egreditur. quæ in

COITI

eo itinere, quod erat ad naues vs-
 que, dicta fuerint, aut cogitata, ab
 experientia facilius est discere,
 quam ab eloquentia. Solemne iam
 tum erat generosos illos totius
 mundi ciues, velut olim Christiani-
 ani Paulum, ad litus vsque comita-
 ri, ac subinde positis genibus, Dei
 Virginis, & Sanctorum auxilium
 implorare. Locus est ab Olyssipo-
 ne, celeberrimo totius mundi em-
 porio, Belem vel Bethlehem di-
 ctus, celebre etenim Hierony-
 mianorum Patrum, Lusitanorum
 Regum & nominatim magni illius
 Emanuëlis, qui longas Regum ma-
 nus in Indiam vsque primus ex-
 tenderat, quæ magnificentia, quæ
 pietatis monumentum: ubi cum
 stabant naues duæ, in Indiam solu-
 turæ. Hic ab inuicem, cum fan-
 ctis hinc lætitiæ, illinc amula-
 tionis piæ fletibus, & fausta solu-
 turis appreciatione digressi nauem
 insiliunt, familiaribus cum Eu-
 ropa extremum valere iussis, ve-
 la animosque ad veras Orientis
 opes

opes, animas Christi sanguine redemptas conuertunt, eo auidius, quo pluribus eas periculis prospiciunt quærendas.

Dux naues erant ad iter instructæ; Prætoriam à D. Petro, alterá Galegam nominabant: decem verò è Societate, non minimum illis temporibus subsidium Indiarum, illi in vtramque pari numero distributi quisque suam conscendunt. Gaspar in Prætoriam cum P. Melchiore Gonzalez, P. Balthasare Gago, Ioanne Fernando, ac Aegidio Bareto; in alteram P. Antonius Gomez, Paulus del Valle, Franciscus Fernandez, Emanuel Vaaz, & Ludouicus Froez subierunt. Priori præesse iussus P. Melchior Gonzalez; alteri P. Antonius Gomez. Verùm intereà dum expectant, anchoras tollunt, vela distendunt, intentis intuentium oculis satisfaciendū puto, & breuiter faciendum, vt noti sint Gasparis socij: & quia quæ de tota nauigatione dicentur, ita de Gaspare dicentur, vt tamen intelligantur cum socijs

*Gasparis
in nauigatione
Socij.*

eius eiusdem nauis fuisse cõmunia;
 deque altera, si non eadem, saltem
 simillima intelligantur. De P. An-
 tonio Gomez alius erit necessariò
 dicendi locus: hoc tantum moneo,
 illum Theologiæ doctorem è cele-
 berrima illa Sorbona Parisiensi, an-
 te ingressum in Societatẽ extitisse,
 qui iam Indiam ideò peteret, vt
 Goæ Rectoris officio fungeretur.
 P. Melchior Gonzalez, is qui post rē
 Christianam in India Boccaymi
 præclarè administratam, Gaspari in
 munere Præpositi Prouincialis bre-
 ui tempore successit, vsque dum in
 Iaponiam solueret. Balthasar Ga-
 gus rebus in Iaponia præclarè ge-
 stis celeberrimus fuit: Ioannes Fer-
 nandez ibidem socius B. Xauerij de-
 cem totos annos concionibus, licet
 esset rerum temporalium adiutor,
 promouit. Baretus, Emanuel Vaaz,
 ac Franciscus Ferdmandez in India
 strenuè laborauerunt, sed cæteris
 obscuriores in Annaliũ monumen-
 tis remansere. Paulus del Valle à B.
 Xauerio luculento teste vir magnæ

B

vir-

26 VITAE GASP. BARZAEI

virtutis appellatus, post in Comorino Promontorio multos labores exantlatos tantum non martyr mortuus est. Ludouicus Froez Iaponum non Apostolus modò, sed & historicus fuit insignis, & facilè illorum temporum primus, vt ex litteris, cuius constare potest. Sed ad Gasparem redeamus, & cum bono Deo soluentem 17. Martij anni 1548. prosequamur.

Hominem magna facturum tantum de proprijs viribus diffidere est opus, quantum de diuino fauore confidere. Et verò ita sentiebat Gaspar; quem in nauem ingredientem, cum magnam nobilium hominum multitudinem vidisset, ea subiit cogitatio, vt fructum aliquem inter illos facere se posse desperaret. Verum se ipsum deinde consolans, & in Domino spem erigens, nouit inquit, quid Dominus agat, cuius ipse prouidentiae committebat vniuersa. Vixdum vela dare coeperant, & adhuc propè in conspectu erat Lusitania, cum in scopulos imprudent

ter

ter ingressi; proximè naufragio, à quo Dei benignitate erepti, abfuerunt. Postridiè illius diei, quo periculum adierant, Præfectus Ioannes de Mendoza, de quo mox plura, cū militum lustrum institueret, eū Patres adierunt rogantes, vti liceret quotidie Sanctorum Litanias publicè recitare, conciones & Christianæ doctrinæ explicationes habere: quæ omnia non modò non agrè, sed etiã magno suo ac cæterorum gaudio concessit. Dum verò hæc inter se onera diuisuri, rem Christianam inter nauticos homines promouere meditatur, ecce tibi subitò vniuersa in vnum Gasparem reciderūt: quippe cæteri solita ex mari nausea malè affecti dies aliquot adiutore etiam eguerunt. Solus igitur Gaspar omnia curare aggreditur; & cū neminem haberent, qui cibum pararet, fuit hoc illi munus, quod aliàs sæpe Conimbricæ fecerat, repetendum.

Focus est in naui communis omnibus; ad eum in omniū oculis acceden-

*Mumili-
tatis e-
xercitiū.*

dendum: & quoniam eò tota fax
mancipiorum solet conuenire, Ga-
sparem e se metientes famuli ac ser-
uitia, nulla habita sacrorum ordi-
num ratione, scurriliter ac petulã-
ter omninò tractabant. ita enim
sanctus Pater, qui sui ipsius contem-
ptui assueuerat, sese gerebat, vt ab
omnibus contemnendus videretur.
Itaque ollam illi suam vel subduce-
bant, vel frangebant, vel etiam e-
uertebant; ac secum præclarè agi
putabat, si quãdo pugnos ab hac ho-
minum colluue euasisset. Poterat, si
vellet, auctoritate Præfecti petulã-
tissimorum hominum insolentiam
coercere: sed sæpe aliàs de patientia
suique demissione acturus, iam e-
xemplo præmonstrabat, quod erat
verbo deinde docturus. Et sanè vi-
detur Deus, quod illa prima Socie-
tatis lumina peruidebant, magna
non nisi per eos facere, qui à vilissi-
mis & minimis inæperunt: stulta
enim mundi elegit Deus, vt confun-
dat fortia; & ignobilia mundi, &
contemptibilia, vt non gloriatur
omnis

omnis caro in conspectu eius. Hæc agentem obseruabat aliquando vir nobilis Henricus de Macedo; & vt latere non potest virtus, simul laborum misertus, simul ab eo homine maiora quædam, quam quæ in culina latent, expectâs, famulo cuidam suo mandauit, vt Patribus cibum appararet.

Non ideò Gaspar cessare, sed laborẽ coepit permutare. Ex eo enim tempore, festo die quolibet, de operibus misericordiæ conciones habendo, iam tum auditores suos ad rē ita futuram tota nauigatione necessariam comparabat; profestis autē diebus, vt plurimum orationem Dominicam pro rudiorum captu explicabat. Confessionibus quoque audiendis, peccantibus admonendis, ipse cæteri que, cum per valetudinem licuit, occupabantur. Neque verò deerat materia, quam adferre solet mulierum, quæ nauī eadem vehebantur, multitudo, aded vt annuente Præfecto eam turbam alibi oportere in terram expone-

re omnes sentirent, sicubi eam attigissent, ne malis permixti integri & boni cum illis diuinam in naufragio mari vindictam experirentur. His spiritualibus officijs corporis quoque obsequia, vel pauperibus vel ægris adiungebant. Itaque omnis eorum comitatus, quamuis tenuis, in Indiam vsque cum pauperibus semper communis fuit, & quod permirum, defuit nunquam; quin & excreuisse potuit videri: quod præter ipsos Patres vir quidam cum alijs multis, qui hac de re in Lusitaniam litteras dedit, admirabatur. Fuit is in Societatem nostram Goæ à B. Xauerio acceptus, cum tota nauigatione, Patrû exemplo permotus, strenuè ægris seruiendo specimen sui dedisset; vnus ex ijs, quos in hoc vasto mari Gaspar ad Religionis sagemam cõpulis, de quibus aliquid infra dicendum erit.

His occupatum Gasparem secundus vsque in Guineæ oram detulit ventus malacia infrequenti, quæ tamen his in locis solèt esse molestissima,

firmæ, quanquam fortasse illas ipse
 alijs occupatus minùs sentiebat. In-
 terim his pietatis charitatisque of-
 ficijs, in magno apud omnes honore
 nostri, sed potissimum Gaspar esse
 coeperant, contemptu versò in ve-
 nerationem: ex quo fructus, qui cõ-
 sequi solet, est collectus. Homines
 enim, vt ipse ait, ante indomitos, ita
 hæc obsequia mansuefecerunt, vt
 sua omnia vel Patribus, vel egenis
 per eorum manus liberaliter offer-
 rent; de rebus animi sui frequen-
 tes percontarentur; controuersias
 omnes eorum arbitrio dirimendas
 deferrent. Ac Præfectus ipse in par-
 tem cæterorum venit: nam diu ob-
 seruatum Gasparem, dissoluta cõ-
 cione ad infima quæque in ægro-
 rum obsequio descendentem, pri-
 mùm admirari, deinde etiam ho-
 mini seipsum aperire consti-
 tuit. Ergo ad se in cubiculum vo-
 catum amore Dei rogat, vti secum
 familiariter agere non grauetur;
 cupere se tempus alijs rebus so-
 litum malè collocare, in spiritua-
 libus

libus colloquijs expendere. Laudatum hominem Gaspar ita suavi cōsuetudine demulfit, vt iam totus esset Gasparis, & eius ab ore modò Psalmum explicātis, aut alia in hoc genere homini accommodata pertractantis, magna animi voluptate penderet. Ergo Præfectus iam frequens peccata expiare, pauperibus adesse, cum omnibus clementer agere: demum eò peruenit, vt nihil omninò gereret, nisi Gasparis arbitratu, cui iam sæpe (ita hominis virtutem suspiciebat ab omni ambitu omnium maximè alieni) totius nauis administrationem detulisset. Itaque vbi maturum esse vidit, hominem pijs Societatis nostræ commutationibus statuit ad pietatem informare, atque, quòd id sufficere videretur, primæ hebdomadæ, quæ in peccatorum ferè expiatione, & nouissimorum meditatione versatur, exercitationibus expoliuit. Ex ea verò animi collectione ita profecit, vt alius esse videretur, & iam de sua salute sollicitus Gasparem
semel

semel rogauerit, quî fieri posset, vti seipsum ab interitu sempiterno nulla pœnitentiæ asperitate, tot famulis ac epulis instructum vindicaret, cum videret eum ac socios eiusdem gloriæ, quam & ipse quoque sperabat, adipiscendæ causa tanto perè laborare, tanta in infirmorum ministerio, vel à foetore, vel à for-
dibus tolerare? Sed nimirum docuit eum Gaspar, non deesse in illo vitæ genere bene de Deo, de què hominibus merendi occasiones præclaras; quibus si vteretur, næ eum salutis suæ probè consulturum. Itaque ex Gasparis sententia nauticam turbam sic moderari cœpit, vt hominum colluuias rectè instituta familia videretur. Tantum valent in
vtramque partem eorum, qui ad gubernacula sedent, mo-
res & exem-
plum.